

การพัฒนารูปแบบการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง เครือข่าย บริการสุขภาพ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย กฤติพงษ์ ทิพย์ล้อย, บุณญณิน เชื้อนเพ็ชร, ลำเนา วงศ์ใจ, รุ่งลาวัลย์ กาวิละ,
อรุณี ไชยเมือง, ทีมสุขภาพผู้รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอแม่ลาว

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง และศึกษาผลลัพธ์รูปแบบการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูง เครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอแม่ลาว กลุ่มผู้ร่วมศึกษาคืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 59 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคเบาหวาน, ความดันโลหิตสูงที่มีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหลอดเลือดสมองซึ่งสมัครใจเข้าร่วมการศึกษา 139 คน ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 ถึงตุลาคม พ.ศ. 2560 ศึกษาในโรงพยาบาลแม่ลาวและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งในอำเภอแม่ลาว ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติของ เดมิง(Deming cycle) หรือ PDCA 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ วางแผนดำเนินงาน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบและศึกษาผล 4) การประเมินผลและคงไว้ซึ่งคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย รูปแบบการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมองโดยใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ, สื่อเพลงขอสุขภาพโรคหลอดเลือดสมอง, แบบสอบถามความรู้โรคหลอดเลือดสมองสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน, แบบสัมภาษณ์ความรู้และแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง, แบบประเมินความคิดเห็นต่อสื่อเพลงขอสุขภาพโรคหลอดเลือดสมอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Paired t-test ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เชิงเนื้อหาด้วยวิธีการถอดบทเรียน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้โรคหลอดเลือดสมอง, การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมอง, การรับรู้ความรุนแรงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดสมอง, การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวตามคำแนะนำในการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองและการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ(P Value < 0.001) ด้านความคิดเห็นต่อสื่อเพลงขอสุขภาพโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าสื่อเพลงขอสุขภาพเข้าได้ดีกับวัฒนธรรมท้องถิ่นร้อยละ 76.26 ,เนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจร้อยละ 75.54 เนื้อหามีความเหมาะสมสอดคล้องกับโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 70.50 ตามลำดับ ผลสืบเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมพบว่าผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเข้าถึงบริการได้ภายใน 3 ชม เพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.89 จำนวนผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจากโรคเบาหวานความดันโลหิตสูงลดลง ผู้ป่วยโรคเรื้อรังมีความรู้เรื่องการประเมินอาการเบื้องต้นโรคหลอดเลือดสมองเพิ่มขึ้นร้อยละ 73.98